

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Херсонський державний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Історія та археологія»

другого (магістерського) освітнього рівня вищої освіти

за спеціальністю 032 Історія та археологія

галузі знань 03 Гуманітарні науки

Кваліфікація: історик, археолог

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Херсонського

державного університету

Голова вченої ради ХДУ

(Володимир ОЛЕКСЕНКО)

(протокол № 12 від «25» 06 2020 р.)

Освітня програма вводиться в дію з

«06» 07 2020 р.

Ректор Херсонського

державного університету

(Олександр СПИВАКОВСЬКИЙ)

(Наказ № 627-Д від «06» 07 2020 р.)

Херсон, 2020 рік

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Історія та археологія» з підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти розроблена робочою групою у складі:

1. Коник Олександр Олександрович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії та історіографії.
2. Капарулін Юрій Валерійович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії та історіографії.
3. Михайленко Галина Миколаївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії та історіографії.
4. Пітомець Катерина Сергіївна, студентка 1 курсу спеціальності «Історія та археологія»

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Сусоров Віктор Дмитрович, професор, доктор історичних наук професор кафедри філософії, політології та українознавства Херсонського національного технічного університету.
2. Братченко Тетяна Георгіївна, директор Херсонського обласного краєзнавчого музею, заслужений працівник культури України.

1. Профіль освітньо-професійної програми «Історія та археологія» зі спеціальності 032 Історія та археологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Історико-юридичний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр історії та археології. Історик, археолог
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Історія та археологія» другого (магістерського) освітнього рівня вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат УД № 22007450 до 01 липня 2024 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня вищої освіти «бакалавр» на основі результатів фахових вступних випробувань
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	2 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.kspu.edu/Education/EduPrograms.aspx
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка професіоналів у галузі історії та археології, істориків на основі новітніх досягнень історичної науки для роботи в наукових, архівних, музейних та бібліотечних установах	

3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – 03 Гуманітарні науки Спеціальність – 032 Історія та археологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма, з академічною та прикладною орієнтацією, що спрямована на підготовку фахівців з історії та археології
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Загальна освіта в галузі 03 Гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія.</p> <p>Вивчення сучасної методології та новітніх досягнень у галузі історії та археології в Україні та світі, оволодіння сучасними теоретико-методологічними засадами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, вироблення навичок професійної (аналітичної, викладацької, консультативної, комунікативної, організаційно-методичної) діяльності для підготовки істориків та археологів.</p> <p>Ключові слова: магістр, історія, археологія, історик, археолог</p>
Особливості програми	Програма виконується в активному дослідницькому середовищі на високому науково-методичному рівні. Спрямована на формування нового перспективного способу мислення та здатності застосовувати інноваційні стратегічні рішення у професійній діяльності. Під час освітнього процесу забезпечується виконання дослідних видів роботи (виступи на конференціях, написання статей) на базі науково-дослідної археологічної лабораторії ХДУ та навчально-методичних кабінетів, а також під час проходження виробничої практики
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робота за фахом: 1210.1 Директор державного архіву; 2431.1 Молодший науковий співробітник (архівна справа, музеєзнавство); 2431.1 Науковий співробітник (архівна справа, музеєзнавство); 2431.1 Науковий співробітник-консультант (архівна справа, музеєзнавство); 2431.2 Архівіст; 2431.2 Експерт з комплектування музейного та виставочного фонду; 2431.2 Зберігач експонатів; 2431.2 Зберігач фондів; 2442.1 Молодший науковий співробітник (археографія, археологія, географія, кримінологія, палеографія та соціологія); 2442.1 Науковий співробітник (археографія, археологія, географія, кримінологія, палеографія та

	соціологія); 2442.1 Науковий співробітник-консультант (археографія, археологія, географія, кримінологія, палеографія та соціологія); 2442.2 Археолог; 2443.1 Молодший науковий співробітник (філософія, історія, політологія); 2443.1 Науковий співробітник (філософія, історія, політологія); 2443.1 Науковий співробітник-консультант (філософія, історія, політологія); 2443.2 Історик; 2443.2 Консультант з питань історії; 2443.2 Консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших громадських організаціях)
Подальше навчання	Навчання за програмою підготовки доктора філософії зі спеціальностей 032 Історія та археологія, 014 Середня освіта (Історія), а також за іншими програмами підготовки докторів філософії
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота, виконання кваліфікаційної роботи, виробнича та переддипломна практики. Студенто-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через лабораторну практику, забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок дисциплін вільного вибору студента
Оцінювання	Оцінювання здійснюється за трьома шкалами: Національною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», ECTS (A, B, C, D, E, FX, F), 100-бальною шкалою. Оцінюються усні та письмові екзамени, практика, есе, презентації, лабораторна, проектна робота, кваліфікаційна робота
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до набуття спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи. 2. Здатність до критичного осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей. 3. Здатність до розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Здатність до провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності. 5. Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. 6. Здатність до використання державної та іноземної мов у професійній діяльності. 7. Здатність до управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах. 8. Здатність до прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування. 9. Здатність до відповідальності за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди. 10. Здатність ефективного оволодівати новою інформацією для успішного застосування знань в умовах, тобто мати мобільні знання
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відтворювати, пояснювати та аналізувати новітні досягнення з історії України та всесвітньої історії, історіографії та методології історичної науки. 2. Інтерпретувати історичні процеси в Україні в контексті загальноісторичного всесвітнього простору. 3. Здатність здійснювати історичні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних наук, застосовуючи інформаційно-комунікативні технології та інформаційні бази даних. 4. Здатність відрізнити специфіку у підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки. 5. Оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських та національних цінностей. 6. Вміти застосовувати отримані знання для вирішення конкретних завдань, що виникають в розвитку сучасної історичної науки. 7. Застосовувати загальнонаукові, загальноісторичні та спеціальні історичні методи для констатації прямих та виявлення прихованих історичних фактів. 8. Знати цивілізаційні витоки і детермінанти національних культур народів світу та української культури. 9. Розуміти сутність українських національно-культурних

	<p>проектів; світоглядні особливості української культури та їхній зв'язок із національним характером.</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Визначати основні тенденції історії та сучасного розвитку міжнародних відносин, в тому числі роль України в міжнародній політиці. 11. Застосовувати набуті знання при вирішенні наукових, навчально-методичних і суспільно-політичних проблем у межах компетенції державних і громадських інституцій; 12. Брати участь у дискусії з певної наукової проблеми, у різних формах наукової комунікації. 13. Виявляти і критично осмислювати історичні та історіографічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію. 14. Здійснювати історичні дослідження з всесвітньої історії та історіографії, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних наук. 15. Вміти виявляти та описувати історичні факти, що відображують історію певного регіону; орієнтуватись у досягненнях і проблемах регіональної історіографії; 16. Розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації
--	--

7 – Програмні результати навчання

<ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміти закономірності розвитку історичних процесів та конкретний фактичний матеріал з історії країн світу та України. 2. Знати новітні досягнення з історії України та інших країн світу, світової історіографії та джерелознавства. 3. Знати теорії історичного розвитку та методології історії, археології, етнології, архівознавства, музеєзнавства та спеціальних історичних дисциплін. 4. Володіти методологією та методикою дослідження історії різних цивілізацій, спільнот. 5. Знати етапи становлення та розвитку історії як науки, її основні напрямки та школи, зарубіжні та вітчизняні історіографічні концепції, їх представників. 6. Володіти психолого-педагогічними й методичними прийомами викладання гуманітарних дисциплін у середніх навчальних закладах та закладах вищої освіти. 7. Знати основи дидактики вищої школи, педагогічної культури, загальні принципи організації навчання та виховання у вищій школі. 8. Володіти сучасними засоби комунікацій, у т.ч. іноземними мовами. 9. Знати нормативну базу та професійні норми в галузі історії та археології. 10. Вміти застосовувати набуті знання та інноваційні стратегічні рішення для вирішення завдань своєї професійної діяльності. 11. Володіти навичками здійснювати експертизу пам'яток матеріальної та духовної культури, в тому числі з метою їх подальшого використання в
--

сфері туризму, музейній, бібліотечній та архівній справі тощо.

12. Використовувати сучасні методологічні підходи та методи наукових досліджень під час виконання дослідних видів роботи, в тому числі власної кваліфікаційної роботи.
13. Володіти навичками бібліографічного аналізу, способами і прийомами роботи з різними базами даних, бібліотечними, архівними та музейними фондами; орієнтуватися в сучасних механізмах збереження та обігу інформації.
14. Вести краєзнавчу роботу, виявляти, пропонувати та сприяти збереженню історико-культурних пам'яток регіону.
15. Вміти впроваджувати в освітній процес та професійну діяльність міжпредметні зв'язки, встановлювати ефективну комунікацію з фахівцями інших гуманітарних та природничих наук.
16. Дотримуватись демократичних цінностей, вироблених у процесі історичного розвитку України та світу.
17. Визнавати історичну своєрідність, культурне та етнонаціональне розмаїття України, знати та поважати культурно-історичну спадщину інших народів.
18. Усвідомлювати єдність вітчизняної, європейської та світової історії, необхідність гармонізації історичної пам'яті різних спільнот.
19. Розуміти необхідність переглядати результати власної праці та визнавати власну відповідальність за результати професійної діяльності, постійно підвищувати свій професійний рівень.
20. Дотримуватись етичних принципів в розумінні історії та професійній діяльності історика, в тому числі культури ведення дискусій та оприлюднення результатів наукової праці.
21. Усвідомлювати соціальні функції історичної науки, суспільну роль історика в сучасних умовах

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове
забезпечення

Наявна проектна група, відповідальна за підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія, до складу якої входить 1 доктор наук, професор, 2 кандидати наук, доценти, усі вони є штатними працівниками Херсонського державного університету. Керівник проектної групи: Коник О.О., д.і.н., професор. До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти. Проведення лекцій здійснюють науково-педагогічні працівники відповідної спеціальності, з яких частка штатних відповідає нормативу, в т.ч. докторів наук, професорів. Проведення лекцій з фахових дисциплін здійснюють визнані професіонали з досвідом роботи за фахом (дослідницької, управлінської, інноваційної або практичної роботи). Усі науково-педагогічні працівники виконують не менше трьох умов, зазначених у пункті 5 приміток до Додатку 12 Ліцензійних умов. Наявна випускова

	<p>кафедра із спеціальної підготовки. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування. Наявні трудові договори, укладені з усіма науково-педагогічними працівниками та накази про їх прийняття на роботу тощо.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>ХДУ має розвинену інфраструктуру: навчальні корпуси, студентські гуртожитки, які є власністю університету. Проведення навчальних занять та контрольних заходів забезпечене відповідними приміщеннями, площа яких відповідає встановленим вимогам. Третина навчальних аудиторій забезпечено мультимедійним обладнанням для одночасного використання. В університеті наявні спеціалізовані лабораторії; бібліотека (наукова та електронна) у т.ч. читальні зали з сучасною навчальною літературою, науковими, довідковими та іншими виданнями; їдальні власного комбінату громадського харчування; актовий зал; спортивний комплекс; спортивний майданчик; медичний пункт; власне видавництво; спортивно-оздоровчий табір «Буревісник». Усі здобувачі вищої освіти забезпечені гуртожитком</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Бібліотека ХДУ забезпечена фаховими періодичними виданнями відповідного профілю, в т.ч. у електронному вигляді. Наявний доступ до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою. Наявний офіційний веб-сайт ХДУ: http://www.kspu.edu, на якому розміщена основна інформація про освітню, освітньо-наукову, видавничу діяльність університету, структуру, ліцензії та сертифікати про акредитацію, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, правила прийому, контактна інформація та ін. Наявний необмежений доступ до мережі Інтернет; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; інтернетзв'язок; електронний ресурс, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін, в т.ч. у системі дистанційного навчання, який відповідає встановленим вимогам; технічні засоби навчання. В університеті наявні: навчальні плани і робочі навчальні плани; графіки навчального процесу; робочі навчальні програми дисциплін; належне навчально-методичне забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану; дидактичні матеріали для самостійної роботи студентів із дисциплін; програми практичної підготовки і робочі програми практик; методичні вказівки для виконання кваліфікаційних робіт (проектів); критерії оцінювання рівня підготовки; пакети комплексних контрольних робіт; підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій тощо згідно з переліком</p>

	рекомендованої літератури з кожної навчальної дисципліни, кількість яких відповідає встановленим вимогам; методичні матеріали для проведення атестації здобувачів.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На підставі угод про співпрацю із Запорізьким національним університетом, Сумським державним університетом
Міжнародна кредитна мобільність	На підставі міжнародних угод про співпрацю з Поморською Академією (м. Слупськ, Польща) Краківський педагогічний університет ім. Комісії Народної Освіти (м. Краків, Польща)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	В межах ліцензійного обсягу спеціальності

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Філософія та методологія науки	3	диференційований залік
ОК 2.	Основи наукової комунікації іноземними мовами	3	диференційований залік
ОК 3.	Інформаційні технології в архівній справі та документознавстві	4,5	диференційований залік
ОК 4.	Новітні досягнення з історії України	4	екзамен
ОК 5.	Новітні досягнення з всесвітньої історії	4	екзамен
ОК 6.	Інтелектуальна історія	5	екзамен
ОК 7.	Актуальні проблеми археології	4	екзамен
ОК 8.	Історія міжнародних відносин	4	екзамен
ОК 9.	Історичні пам'ятки та музеї Криму	4,5	екзамен
ОК 10.	Усна історія	3	диференційований залік
ОК 11.	Виробнича практика	18	диференційований залік
ОК 12.	Переддипломна практика	6	диференційований залік
ОК 13.	Атестація здобувачів вищої освіти	4,5	Захист кваліфікаційної роботи
Загальний обсяг обов'язкових компонент: 67,5 кредитів			
Вибіркові компоненти ОП			
ВК 1.	Дисципліна вільного вибору студента1	3	диференційований залік
ВК 2.	Дисципліна вільного вибору студента2	3	диференційований залік
ВК 3.	Дисципліна вільного вибору	3	диференційований

	студента3		залік
ВК 4.	Дисципліна вільного вибору студента4	3	диференційований залік
ВК 5.	Дисципліна вільного вибору студента5	3	диференційований залік
ВК 6.	Дисципліна вільного вибору студента6	3	диференційований залік
ВК 7.	Дисципліна вільного вибору студента7	4,5	диференційований залік
Разом: 22,5			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ : 90 кредитів			

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Історія та археологія» спеціальності 032 Історія та археологія проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу державного зразка про присудження ступеня магістра історії із присвоєнням кваліфікації: магістр історії та археології, історик, археолог.

Атестація здійснюється відкрито й публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	БК 1	БК 2	БК 3	БК 4	БК 5	БК 6	БК 7
ЗК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+			
ЗК 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+			
ЗК 3											+	+	+				+			
ЗК 4											+	+	+				+			
ЗК 5											+	+	+		+	+				
ЗК 6		+									+	+	+							
ЗК 7											+	+	+							
ЗК 8											+	+	+							
ЗК 9											+	+	+							
ЗК 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 1				+		+	+	+	+	+	+	+	+							
ФК 2				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						+	
ФК 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+		
ФК 4				+	+	+							+							
ФК 5	+			+	+	+	+						+				+	+		
ФК 6											+	+	+							+
ФК 7	+			+	+	+	+			+	+	+	+				+	+		
ФК 8		+						+	+				+							
ФК 9				+					+	+			+							
ФК 10		+			+			+					+						+	
ФК 11											+	+	+					+		
ФК 12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+							
ФК 13				+	+					+	+	+	+				+			+
ФК 14					+	+		+			+	+	+							
ФК 15										+	+	+	+							
ФК 16	+	+	+									+	+	+	+	+	+			

Додаток А Примірний перелік дисциплін самостійного вибору студента:

1 семестр	2 семестр		
	<p>Дисципліна вільного вибору студента 2: Педагогіка і психологія вищої школи Актуальні питання педагогіки і психології середньої освіти</p>	<p>Дисципліна вільного вибору студента 3: Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти Дидактичні основи викладання фахових дисциплін у закладах загальної середньої освіти</p>	<p>Дисципліна вільного вибору студента 4: Джерела з української історії початку ХХ ст.: життєписи думських депутатів Альтернативні методи та джерела вивчення європейської історії</p>
3 семестр			
<p>Дисципліна вільного вибору студента 1: за електронним каталогом на віртуальному сайті ХДУ</p>	<p>Дисципліна вільного вибору студента 5: Історія державних установ та місцевого самоврядування в Україні Актуальні проблеми джерелознавства Сучасні музейні комунікації</p>	<p>Дисципліна вільного вибору студента 6: Історія міжнародних відносин України Етикет міжнародного спілкування</p>	<p>Дисципліна вільного вибору студента 7: Воєнна історія Історія археології</p>

Гарант освітньої програми

Олександр КОНИК